

## **Balio Sruogos laiškas Juozapai Sruogai, po 1938-11-26, iš Kauno - į Tilžę**

**Mielas Juozapai, / 1) Vydūno knygas gavau - labai ačiū.**

Mielas Juozapai,

1) Vydūno [1] knygas gavau - labai ačiū. Įrašydamas į Seminario inventorių turiu pažymėti, kieno tai auka - Tavo [2] ar Vydūno? Jei Vydūno - tai jam turbūt reikia pasiųsti oficiali padėka, bet kaip ji reikia pasiųsti?

2) Iš T. kasų pranešimo jokio negausite, - pagal įgaliojimą aš jį paėmiau (ir visus dokumentus), - tas pranešimas ir nuosavybės dokumentas dabar randasi pas notarą Brazaitį [3] (paskui visa tai grąžins). Lygiai negausite pranešimo ir iš Draudimo įstaigos, - nes draudimo polisas bus įteiktas Taupomosioms kasoms. Dėl poliso visi formalumai jau sutvarkyti, laukiu tikrai, kai ipotekos teisėjas patvirtins įkeitimo aktą, o tuomet ir polise bus pažymėta, kad jis randasi T. kasų įstaigoje. Visa, ką gausite (aš prisiūsiu) iš Draudimo įstaigos - tai kvitą, kad pinigai sumokėti.

3) Sienkevičiaus [4] aš nemačiau dabar. Bet manau, kad magistralė jam reikalinga 2 sumetimais: 1) nusausti rūšį, - be drenažo vandens iš ten neiškrapštyti, o daryti rūšio tinkavimą su „Bieber'iu“ visai tikras, 2) reikia gi kur nors nuleisti kanalizacinis vanduo; dviejų sugeriamų šulinių nepakaks: podirvis - molis, vandens nesugers, - kanalizacijos vanduo turi būti kur nors nuleistas. Galimas daiktas, Sienkevičius magistralę todėl ir veda - ir supranta tai kaip savo pareigą. Tad savo stebėjimosi nelabai jam reikšk, kad kitaip nesuprastų. Suprask ir tu kaip jo pareigą - turi kanalizacijos vandenį nuleisti. Jis tokius magistralės vamzdžius jau suvežė. [1r] // [1v] //

Turint drenažo magistralę, slypo drenavimas - visai menkas ir neblogas daiktas jau, - bet ir nereikalingas. Kiemas ir takai (kaip rašiau jau) vis tiek turės būti išpiltas ir pakeltas, o daržas - pavasarį niekur neišbrendamas. Vis tiek, kol pradžius daržas, reikia laukti, ir tas laukimas - ne toks jau didelis. Išdžius daržas drauge su pašalo išėjimu, o kol pašalas yra - joks drenas nieko negelbės.

4) Pasirodo, kad ir Kazys [5] stato mūrinį namą, tik jo namas bus mandras, už tavo daug madresnis. Bet biesas su statyba: aš pats [6] prie savo namo stovėjau ir žiūrėjau, ir patikimi meistrai buvo, o trūkumų didžiausių liko! Pavyzdžiui, antrame aukšte pro grindis vėjas pučia! Niekas nepastebėjo, kad liko nepadaryti elementariniai dalykai! Vėl skubotai turiu ieškoti darbininkų ir taisyti, o gal net viename kambary turėsiu grindis plėšti. Žiūrėk, nežiūrėk, o velniava išeina!

5) „Neurasthenine“ pakartojimas nepakenks, gal padės greičiau. Gali padėti ir homeopatija, tik ji ilgesnio laiko reikalinga.

6) Žiūrėk, ar tu negalėtum išrašyti iš Müncheno ir man atgabenti Ski, žinoma, su sąlyga, kad aš viską pilnai apmokėsiu. Jei galėtum ir jei tai būtų paprasčiau - atsiųsčiau katalogo numerį ir bato išmierą. Bet jei tau nepatogu - tai ieškosiu kitų kelių. Aš tik Kalėdoms norėčiau jau turėti, - gali būti sniego jau [7].

Būtų gerai, kad man greitai praneštum, ar galėsi, ar ne.

7) Priedu notaro kvitą, sumoje 311 Lt 50 ct.

Labų dienų p. Bronei [8].

Bal [2r] // [2v] //

**KOMENTARAI**

- [1] Vydūnas, tikr. Vilhelmas Storosta (1868–1953) – rašytojas, filosofas. Vokietijoje išgalėjęs nacionalsocializmui persekiotas dėl lietuviškos veiklos, 1938 m. kalintas Tilžės kalėjime.
- [2] Juozapas Sruoga (1886–1957) – vyriausiasis Balio Sruogos brolis. Teisininkas, diplomatas, URM tarnautojas. 1934–1940 m. Lietuvos konsulas Tilžėje. Sklypo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 7A, šeimininkas.
- [3] Povilas Brazaitis (1879–1947) – teisininkas. 1934–1940 m. notaras Kaune.
- [4] Kazys Sienkevičius (g. 1894) – inžinierius, architektas, Ghento universiteto Belgijoje absolventas. Juozapo Sruogos ir Bronislavos Jazbutytės-Sruogienės namo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 7A, projekto autorius.
- [5] Kazimieras Sruoga (1899–1974) – jauniausias Balio Sruogos brolis. Ekonomistas, spaudos darbuotojas. 1936–1940 m. akcinės bendrovės „Maistas“ direktoriaus pavaduotojas.
- [6] Balys Sruoga (1896–1947) – Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto dėstytojas; nuo 1932 m. – profesorius. Juozapo Sruogos kaimynas Kaune, sklypo Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 9B, savininkas.

[7] Juozapas Sruoga atsakė į Balio Sruogos laišką:

„Mielas Boleslavai,

Labai ačiū už laišką. *Ski* aš tau mielu noru užsakyčiau, bet kaip bus su pristatymu? Aš arba mano žmona ne taip tankiai važinėjame į Kauną. Be to, mano žmonai vežti su savimi vyriškas *Ski* nelabai patogiu. Šiaip jeigu siųsti kaip prekę iš Vokietijos, tai, be Lietuvos maito, vokiečiai dar reikalaus ir įrodymo, kaip gauti pinigai už įvežamą prekę. *Ski* toks daiktas, kad jo į kišenę ar portfelį neįdėsi – Lietuvos maitas teks sumokėti.

Žinoma, kai pasirodys sniegas, aš galėčiau sporto sumetimais gal pasiimti su savimi į Klaipėdos kraštą (į Pagėgius) kaippo nuosavas, o Pagėgiuose, sumokėjęs Lietuvos maitą, pasiųsti geležinkeliu į Kauną. Jeigu tau tokia procedūra priimtina, tai tuomet aš galiu tą reikalą atlikti. Man sumokėsi tu Kaune, pinigų pervedimo kursu (rodos, Lt 1 = 42, 02 fen.), plus Lietuvos maitas. –

Jeigu kas kitas gali geriau ar patogiau patarnauti – tai daryk, kaip nori. – Man gi tas ypatingų sunkumų neturėtų susidaryti. Tik, kaip sakau, kiek keblu su pergabenimu per sieną, ypač kad objektas labai gromozdiškas. –

Tau apsiimu visuomet su malonumu patarnauti.

Dr. V.[ydūnui] – gali nieko nerašyti, nes jis nieko nežino, kur jo knygos eina. Bet jeigu nori, parašyk laišką jo vardu, nieko apie mane neminėdamas ir laišką prisiųsk į dėžę su mano adresu. Gali paminėti, ir kokios knygos gautos (tik neminėk mano pavardės, nes tą laišką pas dr. V. gali skaityti vokiečiai).

Mat, su Vyd-no knygomis didelė tragedija: jis jų niekur negali iškišti, – atiduoda Mauderode [Mauderode's spaustuvėje] kaip makulatūrą. Tai mes, kiek galime, – daliname. Jeigu kam reikia – tegul apmoka porto [siuntimo mokestį] ir gaus. – Aš jo knygų nemėgstu!

Žinoma, per sieną mes irgi negalime labai dažnai ir didelius paketus gabenti. Viskas čia juog eina ir per Lietuvos muitinę. Bet jeigu yra dr. V-no raštų mėgėjai, tai tau pritariant galiu prisiųsti.

Bet apie tai, kad dr. V. atiduoda savo knygas Mauderodei kaip makulatūrą, niekam nekalbėk. –

Mano žmona rengiasi šiomis dienomis vykti į Kauną, tai namo reikalais asmeniškai plačiau pasikalbės.

Linkėjimai visiems iš mūsų visų.

Brolis Juozapas

1938. XII. 3 d.“ (Juozapo Sruogos laiškas Baliui Sruogai, iš Tilžės – į Kauną, 1938-12-03, [rankraštis], in: *LLTI BR*, f. 53, b. 858, l. 1r-v, 2 r-v).

[8] Bronė Jazbutytė-Sruogienė (1896–1950) – Juozapo Sruogos žmona, sklypo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 7A, savininkė.